

Möte i Bitumenutskottet

Minnesanteckningar

Tid: 2012-10-17 kl. 10-15
Plats: Nynas kontor, Johanneshov

Närvarande:	Thorsten Nordgren	TRV
	Leif Viman	VTI
	Kenneth Lindh	TRV
	Ylva Bäckskog	Svevia
	Mikael Jonsson	Nynas
	Martin Rydh	Peabasfalt
	Michael Langfjell	Peabasfalt (kommer att ersätta Martin)
	Jonas Ekblad	NCC
	Camilla Westerholm	NCC (kommer att ersätta Jonas)
	Bengt Sandman	Nynas (ersättare för Lena)
	Kenneth Olsson	Skanska
	Krister Persson	Total
Frånvarande:	Ylva Edwards	SP/CBI
	Lena Strand	Nynas
	Per-Ola Möller	Westbit
	Björn Kalman	VTI
	Jonatan Bergman	Swedavia

Vi inledde dagens övning med en kort presentationsrunda eftersom det var flera nya medlemmar med denna gång. Nytt företag som kommer med i gruppen är bitumenleverantören Total, representerad av Krister Persson, Camilla som ersätter Jonas är ny laboratoriechef på NCCs laboratorium i Upplands-Väsby och Michael som ersätter Martin sköter bitumenprovningen på Peabs laboratorium i Göteborg.

1. Föregående protokoll

Inga särskilda kommentarer

2. Nyheter i regelverken

Kenneth L visade vad som är på gång när det gäller regelverken där bl.a. ny AMA kommer ut nästa år och får det logiska namnet AMA13, i samband med detta ges också en ny TRVKB ut med beteckningen TRVKB 13. Sedan är tanken att dessa dokument skall följas åt när det gäller utgivning av nya utgåvor. Ändringar som måste göras i TRVKB däremellan görs genom utskick av ändringsbrev.

Kenneth beskrev också övergången från CPD till CPR från 1 juli 2013. Tydligaste förändringen är att CE-deklarationen måste kompletteras med en **prestandadeklaration**. Utformningen av denna har vi nu möjlighet att påverka. Kenneth med hjälp av branschen tar fram ett förslag som skickas till kommissionen för godkännande.

Leif ser till att Kenneths presentation mailas till BIG-gruppen och länk till SIS informationsdag om CPR läggs ut på hemsidan.

Kenneth L flaggade upp att han fått in frågor om att det är oklarheter i TRVKB när det gäller "Återvinning vid halvvarm nytillverkning" (MJOG/MJAG) vid beräkning av pen,

Möte i Bitumenutskottet

mjukpunkt och viskositet vid inblandning av granulat. Frågan ventilerades utan att vi kom fram till någon entydig skrivning, men Kenneth jobbar vidare med frågan.

3. Remisser

TK202 Vägmaterial som ligger under SIS paraply hanterar alla remisser som berör vägmateriäl. Kenneth L är ordförande och flera av metodgruppens medlemmar ingår i denna kommitté. Varje månad ger SIS ut en röstningsrapport med aktuella remisser. Dessa läggs ut på metodgruppens hemsida. Detta är en bra möjlighet att följa vilka metoder eller specifikationer som är ute på remiss och vilka svarstider som gäller. Gå gärna in och kolla under rubriken "REMISSER" på www.metodgruppen.nu.

4. Metodarbetet inom bitumenområdet

- Ylva B har tidigare mailat in en fråga angående densitetsbestämning av emulsioner. Efter en del diskussioner enades vi om att Ylva redovisar lite sifferberäkningar för att visa vilka skillnader det blir om man väljer olika metoder för bestämning av densitet, jämfört också med det fasta värde som är tillåtet att använda.
- Lena Strand har undrat om metoden "Fracture Toughness" är intressant framöver och på den frågan svarade Thorsten ja (och ingen annan sa emot).

Ringanalys

Den kompletterande ringanalys på bitumen som utfördes i metodgruppens regi under förra hösten innehöll ett frågeformulär där laboratorierna redovisade vilka utrustningar de har och hur de utför provberedning mm. Detta material har Annica Jonsson på NCC, Umeå bearbetat. Leif visade sammanställningen från detta som han också skickar via mail till BIG-gruppen för synpunkter och kommentarer.

Metodhandledningar

Vi har nu två nya metodhandledningar som Leif lägger ut på hemsidan. Det gäller elastisk återgång och "kraftduktilitet". Det är viktigt att de som sedan har synpunkter hör av sig till Leif så förbättrar vi och ger ut nya versioner. Dessa dokument skall vara levande dokument och därmed leva under ständig förbättring. Vid analys på laboratorierna är det alltid standarden som gäller. Metodhandledningarna skall ses som ett hjälpmedel att kunna följa standarderna på bästa sätt. Detta står också tydligt på hemsidan där alla metodhandledningar finns.

Bengt S nämnde att det tidigare väckts en fråga om inte provberedning för polymerbitumen borde göras som metodhandledning. Gruppen nickade positivt så Bengt tog med sig uppgiften hem. (Denna metodhandledning behöver kanske inte beskriva hela den standarden utan mer peka på svårigheter och möjligheter vid provberedningen och hanteringen).

5. Rapportering från:

TC 336 Bitumen

Nästa TC336 möte står Thorsten som värd för och är planerad till 15-16 maj 2013 i Stockholm. Det kommer också att komma ett antal metodstandarder på 5 års översyn närmaste tiden på formal vote.

Möte i Bitumenutskottet

WG 1 Penetrationsbitumen

Thorsten nämnde bl.a. att metoden CEN/TS 15963 "Fracture Toughness" är ute på UAP-remiss (bara editoriella ändringar alltså) och att bitumensspecifikationen (SS-EN 12591) kommer på 5-årsöversyn nästa år och polymerspecifikationen (SS-EN 14023) om 2 år.

WG 2 Emulsioner och bitumenlösningar

Mikael Jonsson deltog inte på senaste mötet men beskrev att man bl.a. diskuterat problem med precisionen hos indunstningsmetoder samt att metoden för bryttest dragits tillbaka och ersatts med den tidigare utgåvan eftersom fillret Sikaisol inte går att få tag i längre utan nu gäller fillret från Forshammar igen. Nästa möte i WG2 är i Finland men sedan kan det vara Sveriges tur.

6. Metoddagen 2013

Leif visade programförslaget till kommande metoddag. Kenneth L protesterade och menade att detta inte var det senaste förslaget. Leif vidhöll att det var den utgåva han fått mailad från Glenn samma morgon. *(Vilket Leif härmed nu dementerar. Glenn skickade en rykande färsk utgåva men Leif visade en gammal så nu skickas den senaste via mail till BIG-gruppen. Denna bör dock inte spridas eftersom det är en arbetsutgåva och bl.a. är inte alla föredragshållare tillfrågade ännu).*

7. Övrigt

Thorsten informerade från Norska bitumendagen som var dagen innan detta möte. Även Krister, Michael och Bengt var med på detta seminarium. Enligt dessa var seminariet givande och gav Thorsten idé om att ordna en bitumendag i Sverige nästa vår, kanske lämpligt att lägga i samband med det TC336 möte som han ordnar i Stockholm i maj. En arbetsgrupp med dessa tre personer bildades och de ser över program och intresse för detta i branschen.

8. Nästa möte

Tisdag 13 mars 2013 hos TRV i Solna, kl. 10-15.

Leif Viman
Sekreterare

Thorsten Nordgren
Ordförande

BESLUTSLISTA

Bilaga 1

Möte 2012-10-17

Bengt Sandman tog på sig uppgiften från föregående möte att ta fram en metodhandledning för provberedning för PMB enligt SS-EN 12594

Planering av bitumendag i Stockholm nästa vår (i anslutning till TC336 möte!). Arbetsgruppen består av Thorsten Nordgren (sammankallande) samt Krister och Michael

Möte 2012-02-21

Revidering av Emulsionsgruppen. Mikael Jonsson frågar Thomas Wallin på Akzo om deltagande i gruppen och Leif hör med Björn Kalman på VTI.

~~Revidering av arbetsgruppen som skall ta fram Metodhandledningar för Elastisk återgång och Kraftduktilitet består nu av David Sjögren Nynas (sammankallande), Madelaine Matson Skanska, Martin Rydh Peab, Björn Kalman VTI. Leif hör med Björn. De funderar också på provberedning för PMB enligt SS-EN 12594.~~

Ta fram en ny arbetsgrupp som kompletterar metodhandledningarna för penetration, mjukpunkt och kinematisk viskositet så att de beskriver hela arbetsgången och kompletterar med de synpunkter som kommit fram i senaste ringanalysen. Leif ser vilka som tog fram dessa metodhandledningar och försöker få dem att ta på sig detta uppdrag

Möte 2011-10-04

Ny arbetsgrupp för ringanalys på penetration och mjukpunkt. Leif (Sammankallande), Jonas Ekblad NCC och representant från Nynas som Bengt tar fram. Ringanalysen utförs under hösten 2011. Trippelprov på ett hårt och ett mjukt bitumen.

~~Revidering av arbetsgruppen som skall ta fram Metodhandledningar för Elastisk återgång och "Force ductility" består nu av David Sjögren Nynas (sammankallande), Madelaine Matson Skanska, Martin Rydh Peab, Annelie Samuelsson VTI.~~

Arbetsgrupp tillsattes för genomgång av emulsionsmetoder. Jämförelse mellan EN-FAS och även se över behovet av metodhandledningar. Gruppen består av Mikael Jonsson Nynas (sammankallande), Ylva Bäckskog Svevia och Leif tar fram en representant från VTI.

~~Arbetsgrupp tillsattes som skall se över uppdateringen av PMB-specifikationen till TRVKB 2012. Gruppen består av Bengt Sandman Nynas, Per Ola Möller Westbit, Martin Rydh Peab, Kenneth Olsson Skanska och Thorsten Nordgren TRV. Gruppen tittar även frågan om CAS nr för polymerer.~~

Möte 2010-10-14

Metodhandledningen för provberedning, SS-EN 12697-28, har nu kompletterats för hantering av mjukbitumen. Lisa ombads att föreslå Neste att mjukbitumen ingår i kommande ringanalyser

Möte 2010-04-22

Återvinning av mjukbitumen. Nynas och PEAB som jobbat med denna metod och har kommit fram till att återvinningen kan utföras enligt EN-standard. Vi beslutade att provberedningen dock bör formuleras i en metodhandledning. Lisa har lämnat ett förslag som skickas på remiss inom BIG.

Ny arbetsgrupp bildades för att fram metodhandledningar för Elastisk återgång och Kraftduktilitet. Lisa Nynas (sammankallande), Madelaine Skanska och Annelie VTI ingår.

Möte 2009-04-22

Se om några av bitumenmetoderna som används i VVTBT behöver ses över genom omarbetning från FAS till VVMB eller som metodhandledningar.

Skillnaderna mellan de nya versionerna av standarderna och de tidigare svenska översättningarna och dokumentera dessa skillnader i nya metodhandledningar.

Återvinning av mjukbitumen har givit stora spridningar. Metoden behöver ses över. Det framkom på mötet att Maria redan hade gjort en del försök som bör dokumenteras i en metodhandledning och sedan även informeras vidare till CEN.

Omarbetning av specifikationen för emulsioner i VVTBT så att den överensstämmer med Europa specifikationen. Nya provningsmetoder för emulsioner behöver ses över och ev. göras som metodhandledningar.